

NAT Srbija

Nacionalno telo za akreditaciju i
proveru kvaliteta u visokom obrazovanju

Bulevar Mihajla Pupina 2
kancelarija 477, 11000 Belgrade
T: +381 11 313 09 63, E: office@nat.gov.rs
www.kapk.org

КОМИСИЈА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ И ПРОВЕРУ КВАЛИТЕТА

ИЗВЕШТАЈ РЕЦЕНЗЕНТСКЕ КОМИСИЈЕ О АКРЕДИТАЦИЈИ И СПОЉАШЊОЈ ПРОВЕРИ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА I И II СТЕПЕНА СТУДИЈА

Назив високошколске установе:
УНИВЕРЗИТЕТ СИНГИДУМУМ – студије при универзитету
Назив програма:
МАС – Пословни системи у туризму и хотелијерству (на српком и енглеском језику)
Број захтева:
612-00-00034/4/2019-03

Рецензентска комисија

Р. бр.	Презиме, средње слово и име	Звање
1	Зечевић В. Бојан	наставник
2	Предраг Ж. Станчић	наставник
3	Горан К. Петковић	наставник
4	Драган М. Живковић	стручњак из праксе
5	Марија С. Арсић	студент

Координатор комисије из стручне службе НАТ-а

Тања Ристић

Језик извештаја: српски и сажетак са оценама по стандардима на енглеском.

САДРЖАЈ

I.	Увод	3
1.	Основне информације о процесу акредитације и провере квалитета	3
2.	Опште информације	3
3.	Основне информације/додатне информације о високошколској установи	4
4.	Рецензентска комисија	4
II.	Анализа електронског формулара и Уводне табеле	4
1.	Анализа електронског формулара – Студијског програма	4
2.	Анализа Уводне табеле	7
III.	Анализа стандарда за акредитацију студијских програма	8
1.	Структура студијског програма (Стандард 1)	8
2.	Сврха студијског програма (Стандард 2)	9
3.	Циљеви студијског програма (Стандард 3)	9
4.	Компетенције дипломираних студената (Стандард 4)	10
5.	Курикулум (Стандард 5)	10
6.	Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма (Стандард 6)	12
7.	Упис студената (Стандард 7)	12
8.	Оцењивање и напредовање студената (Стандард 8)	12
9.	Наставно особље (Стандард 9)	13
10.	Организациона и материјална средства (Стандард 10)	14
11.	Контрола квалитета (Стандард 11)	15
12.	Студије на даљину (Стандард 12)	17
	Додатни стандарди за студијске програме који се изводе на светском језику, за заједничке студијске програме и за ИМТ програме	17
13.	Студије на светском језику	17
14.	Заједнички студијски програм	17
15.	ИМТ (интердисциплинарни, мултидисциплинарни и трансдисциплинарни) студијски програм	18
16.	Примери изврности	18
IV.	Оцене појединачних стандарда	18
V.	Сажетак	19
VI.	Препоруке	21

I. Увод

1. Основне информације о процесу акредитације и провере квалитета

Акредитација и провера квалитета студијских програма I и II степена високог образовања заснива се на Правилнику о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма, који је усвојио Национални савет за високо образовање на седници 25.02.2019. (Сл. гласник РС 13/2019) и Закону о високом образовању (Сл. гласник РС 88/2017, 27/2018 - др. закон и 73/2018).

Циљ акредитације и провере квалитета студијских програма је да помогне установи у унапређењу квалитета у складу са стандардима европског простора високог образовања и да обавести јавност о квалитету студијског програма.

Процес акредитације и провере квалитета састоји се од следећих фаза: (1) самовредновање, припрема извештаја о самовредновању и свих прилога у складу са Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма, (2) посета рецензентске комисије високошколској установи, (3) припрема извештаја рецензентске комисије и његово усвајање, (4) праћење активности високошколске установе у циљу унапређења квалитета студијског програма.

На основу извештаја рецензентске комисије Комисија за акредитацију и проверу квалитета одлучује да ли је студијски програм акредитован. Студијски програм није акредитован ако је нека од оцена стандарда 1, 5, 6, 9, 10 и 11 једнака пет (5). У осталим случајевима студијски програм је акредитован на седам година.

Национално акредитационо тело издаје уверење о акредитацији, односно доноси решење којим се одбија захтев за акредитацију.

2. Опште информације

Поред извештаја о самовредновању и свих прилога, у складу са Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма, високошколска установа је на захтев рецензентске комисије обезбедила пре/током/после посете високошколској установи следећа документа:

Р. бр.	Назив документа
1	Копија Статута (документ је већ био у саставу документације за акредитацију)
2	Документ који потврђује да је Комисији за акредитацију и проверу квалитета достављен Извештај о самовредновању високошколске установе и Извештај о самовредновању студијског програма
3	Стратегија обезбеђења квалитета
4	Мере и субјекти обезбеђења квалитета
5	Акциони план за спровођење стратегије и одлуке о његовом усвајању и допунама
6	Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења, са предлогом мера.
7	Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца, са предлогом мера
8	Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса, са предлогом мера
9	Формулари свих анкета
10	Извештај о вредновању структуре студијског програма
11	Извештај Комисије за проверу квалитета о резултатима наставника и сарадника Сенату (члан 31 Правилника о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета)
12	Стратешке мере Сената по основу извештаја Комисије за проверу квалитета

13	План научно-истраживачког рада
14	Извештаји о научно-истраживачком раду са предлогом мера за унапређење, који Комисија за проверу квалитета доставља Сенату (члан 28 Правилника о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета)

3. Основне информације/додатне информације о високошколској установи

4. Рецензентска комисија

Комисија за акредитацију и проверу квалитета на седници одржаној дана ....., на основу Статута Националног акредитационог тела, чл. 19, утврдила је предлог састава рецензентске комисије, а директор Националног акредитационог тела именовано је рецензентску комисију дана .....

Р. бр.	Презиме, средње слово и име	Звање	Установа у којој је запослен
1	Зечевић В. Бојан	наставник	Економски факултет Београд
2	Предраг Станчић	наставник	Економски факултет Београд
3	Горан Петковић	наставник	Економски факултет Крагујевац
4	Драган Живковић	стручњак из праксе	Хотел ”Мажестик” Београд
5	Марија Арсић	студент	Природно-математички факултет Београд

Рецензентска комисија је посетила установу .....

Координатор комисије из стручне службе НАТ-а

Презиме, средње слово и име

II. Анализа електронског формулара и Уводне табеле

1. Анализа електронског формулара – Студијског програма

Назив студијског програма	Пословни системи у туризму и хотелијерству
Укупан број ЕСПБ овог програма	60
Изборност	
Фактор изборности према позицијама где студент бира предмете	46,67%
Фактор изборности према додатним (алтернативним) предметима које обезбеђује институција	46,67%
Расподела предмета по типовима	
Академско-општеобразовни	7,89%
Теоријско-методолошки	21,05%
Научно-стручни	40,79%
Стручно-апликативни	30,26%
Часови активне наставе недељно	предавања + вежбе + ДОН + СИР = укупно, ЕСПБ
1. семестар	12.00 + 8.00 + 0.00 + 0.00 = 20.00, 30.00
2. семестар	4.00 + 2.00 + 0.00 + 14.00 = 20.00, 30.00
3. семестар	
4. семестар	
5. семестар	

6. семестар	
7. семестар	
8. семестар	
9. семестар	
10. семестар	
11. семестар	
12. семестар	
Просечан број часова активне наставе недељно	8.00 + 5.00 + 0.00 + 7.00 = 20.00, 30.00
Оптерећење наставника	
Просечно оптерећење наставника по овом студијском програму	1.77 / 1.77
Просечно оптерећење сарадника по овом студијском програму	1.00 / 1.00
Процент часова предавања који изводе наставници са 100% радног времена	100,00
Сумарни преглед наставника и броја часова	
Укупно часова предавања у студијском програму	15,00
Укупно часова вежби у студијском програму	10,00
Укупно часова других облика наставе у студијском програму	0,00
Потребан број наставника	2,50
Потребан број сарадника	1,00
Постојећи број наставника запослених у установи са 100% радног времена	11,00
Постојећи број наставника запослених у установи са мање од 100% радног времена	0,00
Постојећи број наставника ангажованих по уговору	0,00
Постојећи број сарадника запослених у установи са 100% радног времена	1,00
Постојећи број сарадника запослених у установи са мање од 100% радног времена	0,00
Постојећи број сарадника ангажованих по уговору	0,00

Коментари и примедбе:

- Савладавање студијског програма подразумева
  - 5 предмета (38 ЕСПБ),
  - СИР 7 ЕСПБ,
  - стручна пракса 3 ЕСПБ
  - Завршни мастер рад 12 ЕСПБ
што укупно даје 60 ЕСПБ (Табела 5.1.).
- Структуру студијског програма чине:
  - 3 обавезна предмета ($1*6+2*8=22$ ЕСПБ) (Табела 5.1.),
  - 2 изборна од понуђених 4 ($2*8=16$ ЕСПБ) (Табела 5.3.). Број понуђених изборних

- предмета је двоструко већи у односу на број предмета који се бира,
  - СИР (7 ЕСПБ),
  - Завршни мастер рад (12 ЕСПБ) и
  - Стручна пракса (3 ЕСПБ).
- Оптерећење студената по семестрима износи 30 ЕСПБ, што је у складу са захтевима Стандарда 5.
- Број понуђених изборних предмета је двоструко већи у односу на број предмета који се бира. У свакој од 2 изборне корпе налазе се два понуђена предмета.
- Изборни предмети које студент бира према Извештају 1. (електронском формулару) доносе 46,67% укупног броја ЕСПБ, што превазилази захтеве Стандарда 5 о најмање 30% ЕСПБ бодова по том основу.
- У структури студијског програма (Извештај 1.) заступљене су следеће групе предмета у односу на укупан број ЕСПБ бодова, и то:
  - академско-образовни и теоријско-методолошки – 28,94%,
  - научно-стручни и стручно-апликативни – 71,06%.
 што се уклапа у прописане односе група предмета (научно и стручно-апликативне – око 70% и општеобразовне и теоријско-методолошке – око 30%).
- Активна настава (предавања, вежбе, ДОН и СИР) је заступљена са 600 часова годишње, или 20 часова недељно, што одговара минималном захтеву стандарда 5.
- Наставници запослени са 100% радног времена изводе 100% часова предавања, што превазилази прописани минимум од 70%.
- Према презентираним Извештају 1 (електронском формулару) за студијски програм, међу ангажованим наставницима по свим основама (укупно 11) нема наставника чије укупно појединачно оптерећење на свим ВШУ у Србији прелази 12 часова на недељном нивоу.
- Извештају 1 (електронском формулару) за студијски програм, међу ангажованим асистентима и сарадницима по свим основама (укупно 1) нема сарадника чије укупно појединачно оптерећење на свим ВШУ у Србији прелази 16 часова на недељном нивоу.
- Колоне од Е до Ј у електронском формулару за студијски програм су правилно попуњене.
- Колоне за величину групе за П, В и ДОН у листу (sheet-у) “Структура студијског програма” у електронском формулару за студијски програм су правилно попуњене.
- Студијским програмом предвиђен је Завршни мастер рад, који је обавезан и предвиђен је у II семестру.
- Завршни мастер рад представља самосталну обраду истраживачки-оријентисане теме, чијом одбраном студент исказује самосталан и креативан приступ у примени теоријских знања и практичних вештина.
- Завршни мастер рад је резултат СИР и приказан је као обавезни заједнички предмет на студијском програму и вреди 12 ЕСПБ.

Примедбе:

Без примедби.

Закључак:

Анализа електронског формулара – студијског програма **Пословни системи у туризму и хотелијерству** је недвосмислено потврдила да су кључни елементи програма, као што су

- Изборност,

- Расподела предмета по типовима,
- Заступљеност прописаних група предмета у односу на укупан број ЕСПБ бодова,
- Просечан број часова активне наставе недељно,
- Оптерећење наставника и
- Сумарни преглед броја наставника и сарадника и броја часова

у потпуности усаглашени са захтевима Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма.

2. Анализа Уводне табеле

Назив студијског програма:	Пословни системи у туризму и хотелијерству
Високошколска установа у којој се изводи студијски програм:	Универзитет Сингидунум – интегрисани универзитет
Образовно – научно/образовно – уметничко поље:	Друштвено-хуманистичко
Научна, стручна или уметничка област:	Економске науке
Врста студија:	Мастер академске студије
Обим студија изражен ЕСПБ бодовима:	60
Назив дипломе:	Мастер економиста
Дужина студија:	1 година
Година у којој је започела реализација студијског програма:	2008.
Година када ће започети реализација студијског програма (ако је програм нов):	-
Број студената који студира по овом студијском програму:	39
Планирани број студената који ће се уписати на овај студијски програм:	50
Датум када је програм прихваћен од стране одговарајућег тела (навести ког):	08.03.2019. Сенат УНИВЕРЗИТ СИНГИДУМУМ 14.03.2013. Сенат УНИВЕРЗИТ СИНГИДУМУМ 28.11.2007. Сенат УНИВЕРЗИТ СИНГИДУМУМ
Језик на коме се изводи студијски програм:	Српски и енглески језик
Година када је програм акредитован:	Први пут акредитован 2008 реакредитован 2013.
Web адреса на којој се налазе подаци о студијском програму:	www.singidunum.ac.rs https://singidunum.ac.rs/upis-master-studije/study-programme/poslovni_sistemi_u_turizmu_i_hotelijerstvu

Високошколска установа је кроз уводну табелу презентирала основне тражене податке о оснивању и податке који се односе на обухват акредитације, као што су:

1. податке о високошколској установи у којој се изводи студијски програм (Универзитет Сингидунум – интегрисани универзитет). Релевантни подаци о ВУ су презентирани на Интернет презентацији Факултета за туристички и хотелијерски менаџмент <http://fthm.singidunum.ac.rs/> и https://singidunum.ac.rs/upis-master-studije/study-programme/poslovni_sistemi_u_turizmu_i_hotelijerstvu
2. називе свих студијских програма са временом трајања:
  - А. који су акредитовани у претходном периоду са датумом акредитације за које се не тражи акредитација (укинути студијски програми), као што су:
    - **Електротехника и рачунарство** акредитован 25.10.2013 године

- В.** који су акредитовани у претходном периоду за које се тражи акредитација (уколико је промењен назив студијског програма ставити напомену),
- Пословни системи у туризму и хотелијерству на српском и енглеском језику, акредитован први пут 2008. године
    - Трајање: 1 година (2 семестра),
    - Број студената: 50,
    - Број бодова: 60 ЕСПБ,
    - Образовно научно поље: Друштвено хуманистичко поље и
    - Образовно научна област: Економске науке.
3. Студијски програм није организован као ИМТ студије,
  4. Планирани укупан број акредитованих студената овог студијског програма (укупан број = прва x трајање програма) $50 = 50 * 1$
  5. Образовно-научно поље **Економске науке** наведено је у складу са Законом
  6. Научна област **Мастер академске студије** наведена је у складу са листом области коју утврђује Национални савет
  7. Назив дипломе **Мастер економиста** наведен је у складу са листом звања коју утврђује Национални савет
  8. Обим, врста и дужина студија од **60 ЕСПБ** у складу је са Законом.

Комисија је утврдила да је студијски програм **Пословни системи у туризму и хотелијерству** прихваћен од стране одговарајућих тела високошколске установе и самосталне високошколске установе у чијем је саставу, и то:

- 08.03.2019. Сенат УНИВЕРЗИТЕТА СИНГИДУМУМ
- 14.03.2013. Сенат УНИВЕРЗИТЕТА СИНГИДУМУМ
- 28.11.2007. Сенат УНИВЕРЗИТЕТА СИНГИДУМУМ

Рецензентска комисија је утврдила да се подаци дати у Захтеву поклапају са документацијом коју је поднела установа.

Примедбе:

Без примедби.

Закључак:

Анализа Уводне табеле Студијског програма **Пословни системи у туризму и хотелијерству** је потврдила да су у њу укључени сви захтевани елементи, који су у потпуности усаглашени са Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма.

III. Анализа стандарда за акредитацију студијских програма

1. Структура студијског програма (Стандард 1)

Коментари и примедбе:

- Студијски програм садржи следеће елементе:
  - назив: Пословни системи у туризму и хотелијерству
  - врста студија: мастер академске студије другог степена
  - академски назив: мастер економиста

- услови за упис на студијски програм: дефинисани Законом о високом образовању и члановима 64 – 66 Статута Универзитета, као и Правилником о условима и потупку уписа студената на студијске програме Универзитета Сингидунум у Београду
- Циљеве програма (јасно дати у додатку дипломи)
- Студент може изабрати одређени предмет са другог студијског програма истог нивоа студија, али као додатни предмет
- Постоји могућност преласка са једног на други студијски програм коришћењем система преноса бодова за предмете истих или сродних области студија.
- листа обавезних и изборних предмета са оквирним садржајем (постоји оквирни садржај на интернет страници);
- начин извођења студија и потребно време за извођење појединих врста студија;
- бодовна вредност сваког предмета исказана у складу са европским системом преноса бодова. Бодовна вредност није приказана на интернет страници;
- бодовна вредност завршног рада (Студијско-истраживачки рад), исказана у ЕСПБ бодовима (такође није приказана на интернет страници),
- предуслови за упис појединих предмета не постоје.
- Програм предвиђа 60 ЕСПБ бодова.
- У приказу програма у пријави у оквиру стандарда 1, као и на интернет презентацији, нису јасно наведени исходи процеса учења на програму. У књизи предмета јасно су наведени исходи за сваки предмет.

Предлог комисије је да се прецизирају исходи програма.

2. Сврха студијског програма (Стандард 2)

Коментари и примедбе:

- Наведене су вештине које студијски програм треба да обезбеди студентима.
- Сврха студијског програма није (јасно) наведена.
- Без јасне сврхе, компликовано је оценити ни какве су могућности стицања компетенција наведених у стандарду 4.
- У пријави нису наведене професије и занимања за које се врши образовање студената, али су јасно наведене у додатку дипломи.

Предлог комисије је да се дефинише/јасно формулише сврха студијског програма

3. Циљеви студијског програма (Стандард 3)

Коментари и примедбе:

- Циљеви студијског програма су јасно постављени. Општи циљ је заправо добро елабориран кроз сет специфичних циљева. Циљеви нису доступни на интернет страници.

- Циљеви обухватају стицање знања и вештина на задовољавајући начин, односно упућују на компетенције.
- Не може се одредити да ли су циљеви у складу са задацима Универзитета Сингидунум јер нема стратешког документа у коме су задаци јасно дефинисани.
- Циљеви из апликације не одговарају циљевима датим у додатку дипломи.

Предлог комисије:

- Установа треба да донесе нови или преради постојећи стратешки документ на начин да јасно садржи мисију, циљ(еве) и задатке установе.
- Ускладити декларисане циљеве са оним у додатку дипломи.

4. Компетенције дипломираних студената (Стандард 4)

Коментари и примедбе:

- Наведене су опште и предметно специфичне способности које студенти стичу савладавањем студијског програма.
- Међу наведеним општим сопособностима има неких која нису добро формулисана („стиче академска знања.....“ – савладавањем програма стичу се академска знања али то нису опште способности), или су пре карактеристичне за свршене студенте докторских студија („решавање сложених проблема на иновативан начин, који доприноси развоју учења и/или савремене праксе...“, при чему се иста односи специфично на туризам и хотелијерство).
- У предметно специфичним постоје способности које су пре опште („развој персоналних и пословних вештина...“, „развој дигиталних компетенција...“ итд.).
- Постоји додаток дипломи који садржи све релевантне елементе.

Предлог комисије је да се боље прецизирају способности свршених студената.

5. Курикулум (Стандард 5)

Коментари и примедбе:

Коментари:

- Активна настава (предавања, вежбе, ДОН и СИР) је заступљена са 600 часова годишње, или 20 часова недељно, што одговара минималном захтеву стандарда. У I семестру недељни фонд од 20 часова је структуриран 12+8 (П+В), а II семестар 4+2+14 (П+В+СИР).
- У просеку број часова активне наставе недељно износи 600 часова годишње. Структура наставе је $8.00 + 5.00 + 0.00 + 7.00 = 20.00$ (П + В + ДОН + СИР = укупно), што одговара захтеву стандарда о минималном обиму активне наставе.
- Предмети су груписани у 2 семестара, односно 1 академске године (Табела 5.1.). У I семестру предвиђена су предавања из 3 обавезна предмета и 1 изборног предмета (из корпе од 2 предмета). У II семестру предвиђена су предавања 1 изборног предмета (из корпе од 2 предмета).

- У II семестру је предвиђена стручна пракса Стручна пракса као обавезан елемент у обиму од 90 часова, која доноси 3 ЕСПБ, што је усклађено са Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма.
- У II семестру IV години је предвиђен СИР у обиму 14 часова активне наставе недељно (8 ЕСПБ) и завршни рад (12 ЕСПБ).
- Број ЕСПБ који носе поједини предмети није јединствено постављен:
  - ✓ 4 предмета су вреднована са по 8 ЕСПБ ($4 \cdot 8 = 32$ ЕСПБ),
  - ✓ 1 са 6 ЕСПБ ($1 \cdot 6 = 6$ ЕСПБ),
  - ✓ СИР 7 ЕСПБ,
  - ✓ стручна пракса 3 ЕСПБ
  - ✓ Завршни мастер рад 12 ЕСПБ

што укупно даје 60 ЕСПБ.

- Савладавање студијског програма подразумева полагање 5 испита (Табела 5.1.), СИР, Стручну праксу и Завршни мастер рад.
- Структуру студијског програма чине:
  - 3 обавезна предмета ($1 \cdot 6 + 2 \cdot 8 = 22$ ЕСПБ) (Табела 5.1.),
  - 2 изборна од понуђених 4 ($2 \cdot 8 = 16$ ЕСПБ) (Табела 5.3.). Број понуђених изборних предмета је двоструко већи у односу на број предмета који се бира,
  - СИР (7 ЕСПБ),
  - Стручна пракса (3 ЕСПБ) и
  - Завршни мастер рад (12 ЕСПБ).

Оптерећење студената по семестрима износи 30 ЕСПБ, што је у складу са захтевима Стандарда 5.

- Изборни предмети које студент бира доносе 46,67% укупног броја ЕСПБ (22/60), што превазилази захтеве Стандарда 5 о најмање 30% ЕСПБ бодова по том основу.
- Спецификација појединачних предмета из курикулума овог студијског програма дата је у Књизи предмета за овај студијски програм (Пословни системи у туризму и хотелијерству) у Табели 5.2. Сваки појединачни предмет из Књиге предмета је јасно структуриран у погледу циља предмета, исхода, садржаја, литературе, броја часова активне наставе, метода извођења наставе и начина провере и оцене знања. У том смислу појединачни предмети из Књиге предмета садрже све потребне елементе према захтеву стандарда.
- Недостатак представља чињеница да систем постављања броја ЕСПБ по предметима није конзистентно изведен до краја према оптерећењу студента. Тако су са 8 ЕСПБ вредновани предмети са фондом 3+2, 3+3, 4+2 часова (II+V).
- У структури студијског програма (Извештај 1.) заступљене су следеће групе предмета у односу на укупан број ЕСПБ бодова, и то:
  - академско-образовни и теоријско-методолошки – 28,94%,
  - научно-стручни и стручно-апликативни – 71,06%.

што се уклапа у прописане односе група предмета (научно и стручно-апликативне – око 70% и општеобразовне и теоријско-методолошке – око 30%).

- Завршни мастер рад је обавезан и предвиђен је у II семестру.
- Студијски програм није организован као ИМТ студијски програм.

Примедбе:

- Опис Стандарда 5 није урађен у складу са упутством за припрему документације за акредитацију, јер садржи само опште констатације.
- Неусаглашеност система ЕСПБ и оптерећења студената.

Закључак:

Анализа Курикулума студијског програма је показала да садржи све захтеване елементе и да је углавном усаглашен са Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма.

6. Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма (Стандард 6)

Коментари и примедбе:

- Предложени мастер програм се може оценити као целовит, а курикулум као врло лапидаран. Мали број предмета у изборној корпи (две корпе по два предмета) одговара неким од предложених узора (швајцарска школа), али је врло различит од париске пословне школе која нуди чак шест изборних и дванаест специјалистичких модула унутар програма.
- Високошколска установа се бави образовањем у области пословне економије са којом је туристички бизнис сасвим компатибилан.
- Програм је усклађен са три угледне високошколске установе у Европи: Business and Hotel Management School, London South Bank University, Paris School of Business. Трајање предложеног програма је по начину уписа, временски и по садржају усклађено са приложеним програмима.

7. Упис студената (Стандард 7)

Коментари и примедбе:

С обзиром на то да високошколска установа располаже са 20 000 м² и око 6 000 постојећих студената испуњава услове који се односе на просторне капацитете, а број студената који се уписује у прву годину овог студијског програма је 50, не представљају значајно повећање оптерећења просторних капацитета.

Према броју уписаних на овај степен студија високошколска установа испуњава услове у вези са бројем ангажованих чланова наставног особља потребних за реализацију овог студијског програма.

Према конкурсима јасно је дефинисано да право да конкуришу на мастер студије, који имају 60 ЕСПБ, имају кандидати са завршеним основним студијама који имају 240 ЕСПБ, а право уписа имају кандидати са положеним пријемним испитом. Пријемни испит за упис кандидата обавља се од стране трочлане комисије која кроз полчасовно тестирање проверава склоности и способности кандидата, као што је способност коришћења светских језика, посебно енглеског, такође узимају у обзир просечну оцену стечену на основним академским студијама, као и радно искуство у некој од делатности туризма и хотелијерства. Ранг листа се утврђује на основу успеха на основним академским студијама и резултата пријемног.

8. Оцењивање и напредовање студената (Стандард 8)

Коментари и примедбе:

Успешност студената на предметима се изражава у поенима од 0 до 100, као и пратећим оценама од 5 до 10. За прелазну оцену 6 потребно је остварити најмање 51 поен, а на сваких 10 поена повећава се и оцена за један до оцене 10. Сви предмети су тако структурирани да се активностима на настави може остварити максималних 10 поена, а остале предиспитне обавезе, које се односе на колоквијуме, семинарске радове, вежбе, тестове итд, износе максималних 60 поена, осим у случају „Студијско истражвачки рад“ где предиспитне обавезе, као и завршни испит носе по 50 поена, „Стручна пракса“ и „Завршни мастер рад“ где предиспитне обавезе носе по 70 поена, а завршни испити по 30. Оваква структура је у оквиру законских норми, јер предиспитне обавезе износе максималних 70 поена предвиђених Законом.

Прегледом у предметне листове и документацију јасно се може уочити да се рад студената континуирано прати током семестра, јер су предиспитне обавезе структуриране у виду: активности на настави где може остварити максимално 10 поена, на сваком предмету два колоквијума по семестру који носе по 30 поена и на крају завршни испит. Осим у горе три наведена предмета.

Међутим, увидом у спецификацију предмета, спомињу се многе предиспитне обавезе, као што су семинарски радови, вежбе, тестови, али није дефинисан начин на који се они вреднују или да ли се вреднују уопште.

Након посете рецензентске комисије, током разговора са студентима отклоњене су нејасноће, те је објашњено да све поменути предиспитне обавезе улазе у 60 поена „резервисаних“ за колоквијуме у виду одбране семинарског рада или неког другог метода. Иако смо током разговора са студентима били уверени да на првом предавању сваког предмета професори објасне обавезе студената током семестра, препорука је да се јасније прикажу предиспитне обавезе у предметним листовима.

Што се тиче вредности самих предмета, односно њихових ЕСПБ бодова, сви предмети, осим „Стручне праксе“ која носи 3 и „Завршног мастер рада“ са 11 ЕСПБ, носе 6 или 8 ЕСПБ бодова. Током посете утврђено је да се пратило оптерећење студената, утрошено време на наставу као и на припремање за провере знања, па су на основу такве провене одредили предметима одређен број ЕСПБ бодова.

9. Наставно особље (Стандард 9)

Коментари и примедбе:

- Генерално, број наставника и сарадника на овом студијском програму је довољан, о чему сведочи просечно оптерећење наставника од 1,77 и сарадника од 1,00 часова недељно. На самом програму је ангажовано 11 наставника који нису преоптерећени наставом, посматрано на свим високошколским установама. На програму је ангажован један сарадник у настави који је оптерећен са 12,5 часова наставе укупно недељно (макс.16).
- Сви ангажовани наставници и сарадник на овом програму су стално запослени у установи.
- Наставници углавном имају референце из области коју предају. У једном случају постоји упозорење евентуалне несагласности предмета и наставника: Гордана Дражић, редовни професор – предаје Одрживи развој у туризму и хотелијерству, али нема објављених радова који се баве туризмом а сва научна звања је стекла из уже научне

области „Биологија“. Препорука установи је да обезбеди прилику наставнику да у наредном периоду објави неке радове који се односе на туризам и хотелијерство, из угла који највише одговара стручном профилу наставника.

- На програм је уписано 56 студената и то генерално не би требало да проузрокује проблем у настави.
- Извештај о самовредновању, Стандард 7, Квалитет наставника и сарадника је писан врло детаљно са закључним СВОТ прегледом који упућује на неке најзначајније правце активности: превазићи малу укљученост у научно истраживачке пројекте, заузетост наставног особља (не)наставним обавезама и сл. Процеси управљања каријером запослених су формализовани и јавни, оцењивање од стране студената и стручних комисија Универзитета је присутно.

10. Организациона и материјална средства (Стандард 10)

Коментари и примедбе:

- Увидом у прилоге и табеле стандарда 10 као и у табелу *Увод - Установа*, а имајући у виду укупан простор (укупна квадратура - 25.277), као и однос укупне квадратуре и укупног броја студената (12,83) закључујем да установа располаже са одговарајућим простором који је предвиђен за извођење наставе.
- Увидом у књигу основних средстава (прилог 10.2 за основне студије) увиђа се да за реализацију наставе на докторским студијама на располагању се налазе амфитеатри (13), слушаонице, учионице (18), сале (10), рачунарске лабораторије (6), вежбаонице (1), библиотека (1), читаоница (1), рачунарски центар (2) (према Табели 10.2. - Простор за извођење наставе на докторским, студијама и одговарајући лабораторијски простор неопходан за експериментални рад). Наведене просторије превиђене за извођење наставе, квадратуре 5.459, налазе се у власништву Универзитета (доказ – Прилог 10.1. Документација за основне студије + Табела 10.1 и 10.2. Документација за докторске студије). Такође, прегледом документације установљено је да сви ангажовани наставници и сарадници имају адекватан радни простор који је предвиђен за обављање њихових пословних активности.
- Када је у питању техничка опрема за извођење наставе, утврђено је да установа поседује оно што је потребно (сервери, рачунари, лаптопови, софтвери) како би се настава на докторским студијама реализовала, а посебно када је у питању подршка научно-истраживачком раду. Томе сведочи приложена документација, тачније прилог и табела 10.2. Укупан број рачунара у рачунарским учионицама је 570 (Изјава о поседовању опреме, прилог 10). Опрема се у овом контексту односи на савремене информационе технологије, посебно софтвере које омогућавају похађање наставе, научни рад како наставника, тако и студената. Посебно бих истакао значај приступа бази података као што је КОБИС и академској мрежи АМРЕС, чиме се потврђује да студенти имају неопходну подршку у научноистраживачком процесу (Прилог 10.3.).
- Анализом библиотечких ресурса утврђено је да установа располаже са знатним бројем истих (према табели 10.3. - 1097) који су неопходни за извођење студијског програма докторских студија. Велику предност представља чињеница да се у оквиру Универзитета налази и референтна библиотека Светске туристичке организације, што самим тим значи да се свим заинтересованим странама на располагању налази најсавременија и најновија статистичка литература. Такође, у библиотеци се на

располагању налазе и бројни уџбеници, књиге и друга издања на различитим светским језицима (табела 10.3.), што омогућава покривеност предмета неопходном савременом и адекватном литературом.

- Установа такође има и ненаставну подршку која се између осталог огледа у сервисима унутар Универзитета (студентске службе, студентски сервис, рачунарски центар), што олакшава подршку и логистику у наставном процесу.
- Такође, Универзитет има потписане споразуме и остварену сарадњу са бројним предузећима из различитих области и делатности, а посебно у области туризма и хотелијерства, као и угоститељства укупно. Анализом документације такође се увиђа и постојање сарадње Универзитета са другим високошколским установама, што пружа додатне могућности унапређења наставних и ненаставних процеса у оквиру студијског програма докторских студија (Прилог 10.2.)
- Анализом документације предвиђених стандарда, документа који се односи на Самовредновање установе, али и анализом остале документације, прилога и табела, може се закључити да Универзитет Сингидунум адекватно управља квалитетом простора и опреме, библиотечким ресурсима и свим осталим елементима од којих зависи реализација наставе и студијских програма, а из чега закључујемо да студијски програм испуњава неопходне услове по питању стандарда 10, а који се односе на Организациона и материјална средства.

11. Контрола квалитета (Стандард 11)

Коментари и примедбе:

- Члан 45 Статута, предвиђа да Сенат образује Комисију за праћење, обезбеђивање, унапређивање и развој квалитета студијских програма, наставе и услова рада. Чланом 46 дефинисане су надлежности Комисије. Чланом 47 утврђено је да су у саставу Комисије представници факултета и департмана, генерални секретар Универзитета, представници наставника, представници асистената и представници студената. Увидом у Табелу 11-2. је констатовано да ова Комисија броји 17 чланова, од којих представници студената чине 5 чланова или 29,4%). Комисија најмање једном годишње извештава Савет и Сенат о активностима које су предузете ради праћења, контроле, побољшања, унапређења и развоја квалитета Универзитета (члан 48). Такође, предвиђена је Комисија за квалитет на нивоу факултета, која броји 5 чланова, од којих је један представник студената.
- У Извештају о самовредновању и оцени квалитета наведена су одређена документа која су усвојена од стране Универзитета Сингидунум. као што су:
  - Стратегија обезбеђења квалитета
  - Мере и субјекти обезбеђења квалитета
  - Акциони план за спровођење стратегије и одлуке о његовом усвајању и допунама
  - Документ о анализи резултата анкета и о усвајању корективних и превентивних мера
  - Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.
  - Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

– Анкете студената о квалитету наставног процеса

- Ова документа није могуће лоцирати на интернет презентацији установе. Установа их је накнадно доставила комисији за рецензију.
- Правилник о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета на Универзитету Сингидунум и на факултетима у његовом саставу у чл. 5 предвиђа доношење глобалне стратегије обезбеђивања квалитета од стране Сената Универзитета. Ова стратегија није доступна на интернет страници установе, односно није директно доступна увиду јавности.
- Чланом 8 наведеног правилника наводи се да Комисија за обезбеђење квалитета у свом саставу има представнике факултета и департмана, секретара универзитета, представника наставника, представника асистената и представника студената, што одговара члану 47 Статута.
- Правилником о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета су дефинисани стандарди и поступци за обезбеђење квалитета наставног процеса, оцењивања студената, уџбеника итд.
- У апликацији се наводи да се редовно и систематично врши провера квалитета курикулума, наставног процеса и наставника, У том смислу, постоји Правилник о условима и поступку за избор наставника и сарадника. Правилник о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета на Универзитету Сингидунум и на факултетима у његовом саставу детаљније регулише праћење рада наставника и сарадника чланом 31. Ту се наводи да и за ово Комисија за обезбеђење квалитета једном у три године подноси извештај Сенату, који на основу тога доноси предлог стратешких мера за унапређење квалитета у овом домену. Комисији за рецензију су накнадно достављени ови документи чиме је потврђено да се провера квалитета курикулума, наставног процеса и наставника редовно врши..
- У пријави је наведено да се научно-истраживачки рад наставника и сарадника прати сваке године и да постоји план научно-истраживачког рада, што стоји и у члану 26 Правилника о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета, План и резултати праћења су достављени комисији за рецензију током посете Установи. Чланом 28 Правилника предвиђено је да универзитетска комисија за квалитет једном у три године подноси Сенату извештај о резултатима научно-истраживачког рада са предлогом мера за унапређење. Тај извештај је током посете Установи достављен комисији за рецензију.
- Као проблем остају недовољан број наставника и сарадника укључених у научноистраживачке пројекте и недовољна цитираност наставника и сарадника, што је установа коректно и навела. Постоје предлози мера да се тај проблем превазиђе, али су штуро описане, па је потребно да се детаљније разраде.
- Констатовано је недовољно разумевање запослених о значају контроле квалитета, али комисији за рецензију и даље нису познате мере које се предузимају у циљу решења овог проблема.
- Студенти имају свог представника (1 студент) у раду Савета Универзитета (члан 28 Статута), кога бира студентски парламент. Активно учешће студената у самовредновању и провери квалитета обезбеђено је и кроз годишње студентске анкете, али и кроз фокус групе организоване од стране самих студената на сваке две године.
- Студенти према Статуту (члан 42) немају представника у Сенату. У Извештају о самовредновању је у оквиру стандарда 11 наведено да учествују у раду овог тела, што су потврдили и разговори у Установи.

- Такође, у оквиру Извешаја о самовредновању наведено је да студенти учествују преко својих представника у раду Наставно-научног већа, што је потврђено од стране студената током посете Установи. Статутом није предвиђено да студенти буду чланови Већа.

Предлог комисије:

- Дорадити / прецизније разрадити мере запревазилажење проблема недовољне цитираности наставника и сарадника, као и њихове укључености у научно-истраживачке пројекте.
- Да се на неки начин формализује решавање проблема недовољног разумевања значаја контроле квалитета од стране запослених.

12. Студије на даљину (Стандард 12)

Коментари и примедбе:

- Установа није пријавила одржавање студија на даљину.

Додатни стандарди за студијске програме који се изводе на светском језику, за заједничке студијске програме и за ИМТ програме

13. Студије на светском језику

Коментари и примедбе:

Студијски програм Мастер академских студија Пословни системи у туризму и хотелијерству се организује на српском језику.

Установа је пријавила одржавање студија на страном (енглеском) језику. Приложен је акредитациони материјал преведен на енглески који по свему личи на материјал достављен на српском језику. Рецензентска комисија не може да гарантује да су приложени материјали истоветни са материјалима који су приложени на српском језику;

- Приложени су докази о оспособљености наставника за држање наставе на страном језику (углавном потврде о излагању по позиву на конференцији и у три случаја, потврде о нивоу знања језика);
- Приложен је правилник о упису страних држављана на програм на енглеском језику. Из документације није сасвим јасно да ли се домаћи држављани могу пријавити за студије на страном језику, али је приликом посете установи потврђено да та могућност постоји. Препоручује се установи да експлицитно наведе у документацији (на сајту) како и када се домаћи држављани опредељују да ће студирати на страном (енглеском) језику;
- Наведено је да постоји 100 библиотечких јединица на енглеском језику. Такав списак није приказан, али се у прилогу налази збирни списак литературе на свим језицима, међу којима постоји и довољан број одредница на енглеском језику.

14. Заједнички студијски програм

Коментари и примедбе:

- Заједнички студијски програм није пријављен.

15. ИМТ (интердисциплинарни, мултидисциплинарни и трансдисциплинарни) студијски програм

Коментари и примедбе:

Студијски програм Мастер академских студија Пословни системи у туризму и хотелијерству се не организује као ИМТ (интердисциплинарни, мултидисциплинарни и трансдисциплинарни) студијски програм..

16. Примери изврности

Ако постоје, треба да буду пример добре праксе.

Дефиниција: Изврност значи да су изложене карактеристике веома добре али имплицитно нису достижене свима.

IV. Оцене појединачних стандарда

Квалитет студијског програма исказује се бројчаним оценама по стандардима:

Ред. бр.	Стандарди	Бројчана оцена стандарда*
1	Структура студијског програма (Стандард 1)	9 (девет)
2	Сврха студијског програма (Стандард 2)	7 (седам)
3	Циљеви студијског програма (Стандард 3)	8 (осам)
4	Компетенције дипломираних студената (Стандард 4)	8 (осам)
5	Курикулум (Стандард 5)	8 (осам)
6	Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма (Стандард 6)	8 (осам)
7	Упис студената (Стандард 7)	9 (девет)
8	Оцењивање и напредовање студената (Стандард 8)	8 (осам)
9	Наставно особље (Стандард 9)	7 (седам)
10	Организациона и материјална средства (Стандард 10)	9 (девет)
11	Контрола квалитета (Стандард 11)	9 (девет)
12	Студије на даљину (Стандард 12)	-
13	Студије на светском језику (Стандард 13)	8 (осам)
14	Заједнички студијски програм (Стандард 14)	-
15	ИМТ (интердисциплинарни, мултидисциплинарни и трансдисциплинарни) студијски програм (Стандард 15)	-

*Оцене: слабо (5), добро (6-7), врло добро (8-9), одлично (10)

Установа се не може акредитовати уколико добије оцену слабо (5) за било који од стандарда 1, 5, 6, 9, 10 и 11.

Нетачни подаци и/или неисправни електронски формулари у приложеној документацији аутоматски повлаче одбијање акредитације.

V. Сажетак

Анализа електронског формулара – студијског програма **Пословни системи у туризму и хотелијерству** је недвосмислено потврдила да су кључни елементи програма цу потпуности усаглашени са захтевима Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма.

Анализа Уводне табеле Студијског програма Пословни системи у туризму и хотелијерству је потврдила да су у њу укључени сви захтевани елементи, који су у потпуности усаглашени са Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма.

Студијски програм садржи свд законом предвиђене елементе. Исходи учења на програму нису јасно наведени.

Сврха студијског програма није јасно наведена, већ се мора закључивати из контекста.

Циљеви студијског програма су јасно постављени и упућују на компетенције. Циљеви наведени у апликацији не одговарају циљевима наведеним у додатку дипломе.

Наведене су опште и предметно специфичне способности које студенти стичу савладавањем студијског програма, али неке нису добро формулисане..

Анализа Курикулума студијског програма је показала да садржи све захтеване елементе и да је углавном усаглашен са Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма. Опис Стандарда 5 није урађен у складу са упутством за припрему документације за акредитацију, јер садржи само опште констатације, Такође, постоји неусаглашеност система ЕСПБ и оптерећења студената.

Предложени мастер програм се може оценити као целовит, али је курикулум врло скроман, са малим бројем предмета у изборној корпи. Програм је усклађен са три високошколске установе у Европи.

Установа испуњава услове који се тичу оптерећења просторних капацитета. Такође, испуњава услове везане за број ангажованих чланова наставног особља потребних за реализацију овог студијског програма.

Професори на првом предавању сваког предмета објасне обавезе студената током семестра, али ове нису у потпуности јасно приказане у предметним листовима у погледу њиховог вредновања.

Број наставника и сарадника на овом студијском програму је довољан. Наставници углавном имају референце из области коју предају. У једном случају постоји упозорење евентуалне несагласности предмета и наставника: Гордана Дражић, редовни професор – предаје Одрживи развој у туризму и хотелијерству, али нема објављених радова који се баве туризмом а сва научна звања је стекла из уже научне области „Биологија“.

Универзитет Сингидунум адекватно управља квалитетом простора и опреме, библиотечким ресурсима и свим осталим елементима од којих зависи реализација наставе и студијских програма, те испуњава неопходне услове по питању стандарда 10, а који се односе на Организациона и материјална средства.

Установа има развијен систем праћења квалитета, који покрива сва подручја праћења. Учени су одређени недостаци, а тичу се чињенице да стратегија обезбеђења квалитета није јавно доступна, затим нејасних мера за превазилажење проблема недовољне цитираности наставника и сарадника, као и њихове укључености у научно-истраживачке пројекте, као и проблема недовољног разумевања значаја контроле квалитета од стране запослених.

Студијски програм се изводи и на страном језику, Комисија не може да гарантује идентичност приложених материјала на оба језика (ово је ван надлежности комисије), али материјал по свему судећи личи на онај на српском језику.

Summary

Analysis of the electronic form of the study program Business Systems in Tourism and Hospitality has undoubtedly confirmed that the key elements of the program are fully compliant with the requirements of the Rules on Standards and the Procedure for Accreditation of Study Programs.

Analysis of the introductory table of the study program Business Systems in Tourism and Hospitality confirmed that all the required elements were included in it, which is fully compliant with the Rules on Standards and the Procedure for Accreditation of Study Programs.

The study program contains all the elements foreseen by the Law.

The learning outcomes of the program are not clearly stated.

The purpose of the study program is not clearly stated, but must be comprehended from the context.

The goals of the study program are clearly set and point to student competencies. The goals listed in the application do not match the goals listed in the Diploma Supplement.

The general and subject-specific abilities that students acquire by mastering the study program are listed, but some are not well-formulated.

The analysis of the curriculum of the study program has shown that it contains all the required elements and that it is largely in line with the Rules on Standards and the Procedure for Accreditation of Study Programs. Description of Standard 5 was not done in accordance with the instructions for the preparation of accreditation documentation, since it contains only general statements. Also, there is a discrepancy between the ESPB system and the students' workload.

The proposed master program can be assessed as comprehensive, but the curriculum is very modest, with a small number of subjects in the elective baskets. The program is in line with three higher education institutions in Europe.

The institution meets the requirements concerning spatial capacities. It also meets the requirements related to the number of engaged teaching staff members required for the realisation of this study program.

The professors explain the obligations of students during the semester in the first lecture of each course, but these are not clearly shown in the subject sheets in terms of their grading.

The number of professors and teaching assistants/associates in this study program is sufficient. Professors generally have references in the field they teach. In one case, there is an inconsistency - one of the professors has no published papers dealing with tourism - all her scientific papers belong to the scientific field "Biology".

Singidunum University adequately manages the quality of space and equipment, library resources and all other elements on which the realisation of teaching and study programs depends, and meets the necessary requirements regarding standards 10, which refer to Organisational and material resources.

The institution has a developed quality monitoring system covering all areas of monitoring. There are some disadvantages identified, such as the fact that the quality assurance strategy is not publicly available, unclear measures to overcome the problem of insufficient citation of professors and teaching assistants/associates, and their involvement in scientific-research projects, as well as the problem of insufficient understanding of the importance of the quality control by employees.

The study program is also conducted in a foreign language; this Commission cannot guarantee the matching of the enclosed materials in both languages (this is outside the scope of the work) of the commission); however, the documents in English seems to be similar to that in the Serbian language.

VI. Препоруке

Препоруке комисије тичу се активности које Установа треба да предузме у наредном периоду, до следеће (ре)акредитације, и то су:

- Потребно је да се прецизирају исходи програма.
- Неопходно је да се дефинише/јасно формулише сврха студијског програма
- Установа треба да донесе нови или преради постојећи стратешки документ на начин да јасно садржи мисију, циљ(еве) и задатке установе.
- Треба ускладити декларисане циљеве са оним у додатку дипломи.
- Потребно је да се боље прецизирају способности свршених студената.
- Побољшати опис стандарда 5
- Усагласити систем ЕСПБ и оптерећење студената
- Унапредити курикулум
- Потребно је да се јасније прикажу предиспитне обавезе у предметним листовима.
- Установа треба да обезбеди прилику наставнику који нема потребних релевантних радова, да у наредном периоду објави неке радове који се односе на туризам и хотелијерство, из угла који највише одговара стручном профилу наставника.

Напомене:

Ако је предлог рецензентске комисије да се Студијски програм не акредитује ПРЕПОРУКЕ треба да дају **главне аргументе за негативну оцену** (неакредитацију) заједно са листом **обавезних активности** које обезбеђују студентима, већ уписаним на неки од студијских програма, стицање знања и вештина на задовољавајућем нивоу.

Ако је предлог рецензентске комисије да се Студијски програм акредитује ПРЕПОРУКЕ садрже листу активности које Установа треба да спроведе до наредне редовне спољашње провере квалитета, а у циљу побољшања квалитета рада високошколске установе.

Уколико је неки стандард оцењен са 5 или 6 у ПРЕПОРУКАМА се Установа обавезује да унапреди свој квалитет у вези са тим стандардом до наредне редовне спољашње провере квалитета.

Рецензентска комисија	Презиме, средње слово и име	Потпис
Председник		
Члан		
Члан		
Члан		
Члан		

Датум и место